

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

№4

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

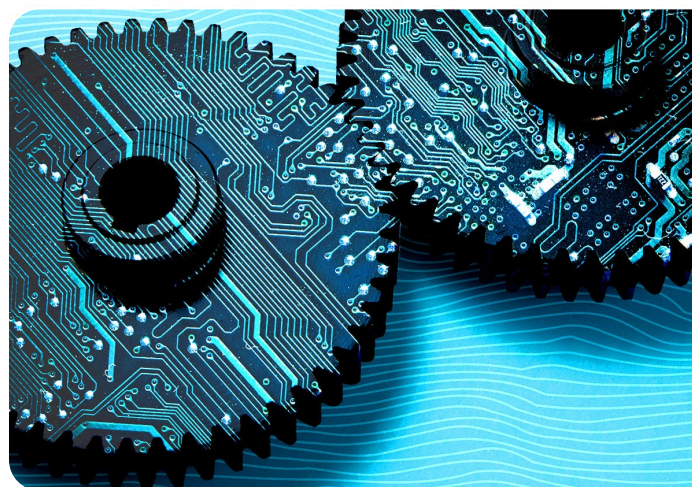
2026
APREL

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari
08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

ISSN: 3060-463X

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afrovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Xolmirzayev Ulug'bek Abdulazizovich, Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
05.01.07 – Matematik modellashtirish
05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
05.08.06 – "G'ildirakli va gusenisali mashinalar va ularni ishlatish" (texnika fanlari)
05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 – Makroiqtisodiyot
08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 – Ekonometrika va statistika
08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 – Marketing
08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 – Menejment
08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

STRATEGIC INTEGRATION OF BUSINESS PLANNING AND FORECASTING IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	11
Sharipov K.A., Ismatullayev T.R.	
ВКЛАД БАНКОВСКОЙ СИСТЕМЫ В СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ МАХАЛЛЕЙ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН: МЕХАНИЗМЫ, ДИНАМИКА И СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ	21
Бабаназарова Гульзар Зиуатдиновна	
BUDJET TASHKILOTLARIDA XARAJATLARNI REJALASHTIRISH VA MOLYAVIY NAZORATNI TASHKIL ETISH.....	27
Karayev Payzillaxon Yusufxonovich	
FERMER XO'JALIKLARINI MOLYAVIY QO'LLAB-QUVVATLASHDA SUBSIDIYA AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH.....	32
Xakimov Zafar Ibragimovich	
IQTISODIY O'SISHGA ERISHISHDA DAVLAT INNOVATSION VA INVESTITSION SIYOSATINING O'RNI	38
Xaydarova Yorqinoy Asqar qizi	
QURILISH SANOATIDA KORXONALARNI MOLYALASHTIRISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLARI.....	44
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
ОСОБЕННОСТИ ВЫБОРА СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ МЕТАЛЛУРГИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА	50
Абдуллаева Матлуба Нематовна, Акбарова Муфаррах Мухитдиновна	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ КОМПЛЕКС-КОНТРОЛЯ В КОМПАНИЯХ С ГОСУДАРСТВЕННЫМ УЧАСТИЕМ В УЗБЕКИСТАНЕ	56
Халтурдиев Айтмурат Маратович	
O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING ICHKI BELGILARI	64
Saatova Lolaxon Ergashevna	
INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA OZIQ-OVQAT KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISH MEKANIZMLARI	71
Pulatov Abdullo	
MAJBURIY IJRO ETISH CHORALARINI TAKOMILLASHTIRISH: MILLIY VA XORIJIY TAJRIBA.....	76
Axmedov Zafarjon Zokirjon	
МОДЕЛЬ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ ESG-ТРАНСФОРМАЦИИ И ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ЕЁ РЕАЛИЗАЦИИ НА ПРЕДПРИЯТИИ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ	80
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
KORPORATIV KORXONALARDA KAPITALNI BUDJETLASHTIRISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	85
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
INNOVATSION MENEJMENTDA KOMMUNIKATSIYA VA TASHKILY MOSLASHUVCHANLIKNING ROLI: O'ZBEKISTON SHAROITI MISOLIDA	92
Atamatov Abdusalil Salomovich	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINING AHAMIYATI VA UNING SALOHİYATINI BELGILOVCHI OMILLAR	97
Qodirov Baxodir Tursunovich, To'rayev Qaxramon Zokirjonovich	

NAMANGAN VILOYATIDA AYOLLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA TADBIRKORLIK MUHITINI BAHOLASH	103
Raximova Moxigul Isroiljonovna	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TO'G'RIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB ETISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI	107
Davitova Shaxzoda Doniyor qizi	
ANALYSIS OF THE FORMATION OF MARKET DEMAND AND THE ESTABLISHMENT OF EQUILIBRIUM IN A MARKET ECONOMY	112
Kamilova Nargiza	
BO'LAJAK FIZIKA O'QITUVCHILARINI NANOTEXNOLOGIYA SOHASIDAGI BILIMLARNI TAQDIM ETISHGA VA O'QITISHGA TAYYORLASH METODIKASI	115
Sottarov Abduvali Umirqulovich	
INTEGRATING AI INTO STRATEGIC MANAGEMENT IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	120
Uktamova Durdona Bakhtiyor qizi, Sultonali Umaraliyevich Mekhmonov	
BARQAROR RIVOJLANISH SHAROITIDA IJTIMOYIY HISOBOTLAR VA ULARNING AHAMIYATI	130
Sayfullayev Mexroj Sayfullayevich	
SANOAT KLASTERINING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI.....	135
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIGINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	140
Yangiboev Rustam Berdiyrovich	
MINTAQA IQTISODIY O'SISH DRAYVERLARINI RIVOJLANTIRISHDA MOLIYAVIY XAVFLARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI.....	145
Turopova Nigora Xolmurod qizi	
ЭКОЛОГИЯ ТУРИСТА КАК МЕТОД СОЗДАНИЯ КОМФОРТНОЙ И УСТОЙЧИВОЙ СРЕДЫ ДЛЯ ПУТЕШЕСТВЕННИКОВ.....	149
Наурызбаев Алиакбар Рустамович	
BINO VA INSHOOTLARNI BARPO ETISHDA PREFABRIKATSIYALASHGAN HAMDA MODULLI QURILISH TIZIMLARINI AQLLI BOSHQARUV ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	152
Solijonov Javoxirmirzo Obidjon o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA AKSIYADORLIK TIJORAT BANKLARIDA KORPORATIV BOSHQARUVNI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	163
Saidaxmedova Aida Mirzayevna	
O'ZBEKISTONDA KO'CHAT YETISHTIRISHNING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....	169
Abdufarmonov Farrux Faxriddinovich	
O'ZBEKISTONDA EKSPORTGA YO'NALTIRILGAN QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI SIFATI VA XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQLIGI TAHLILI	174
Safarova Muxabbat Radjabovna	
TIJORAT BANKLARI DEPOZIT SIYOSATI VA DEPOZIT BAZASI DINAMIKASINING BANK LIKVIDLIGIGA TA'SIRI	178
Sulaymanov Samandarboy Adhambek o'g'li	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ISLOMIY MOLIYANING BANK TIZIMIGA INTEGRATSIYASI: MUAMMOLAR, IMKONIYATLAR VA TRANSFORMATSIYA YO'NALISHLARI	186
Adilov Zuxriddin Marip o'g'li	
SAMARQAND VILOYATI SANOATINING HUDUDIY TARKIBINI TAKOMILLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI.....	190
Uralov Eliboy Omonovich	

DIVERSIFIKATSIYALASHUV ASOSIDA QURILISH TARMOG' I RIVOJLANISHINI KO'P OMILLI BOG'LANISHLAR ASOSIDA MODELLASHTIRISH.....	194
<i>Yembergenova Aynur Aydosbaevna</i>	
ЩЕБЕНОЧНО-МАСТИЧНЫЙ АСФАЛЬТОБЕТОН В КИТАЕ: СОСТАВ, СВОЙСТВА, ИННОВАЦИИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ.....	201
<i>Карабаев Абдужаббор Мелиевич, Занг Хайфей</i>	
TADBIRKORLIK FAOLIYATIDA SUBYEKTIV RISKNI SHAKLLANTIRUVCHI KOGNITIV OMILLAR VA ULARNI BOSHQARISH MEKANIZMLARI	205
<i>Abduxamid Abdumalikovich Bektemirov</i>	
HOMILADOR AYOLLAR UCHUN MAXSUS KIYIMLARNI LOYIHALASHDA ISTE'MOLCHILAR TALABLARINI O'RGANISH	211
<i>D.Sattarova, U.Vakhidova, D.Madiyarovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA AHOLI DAROMADLARIGA TA'SIR ETUVCHI STATISTIK INDIKATORLAR TIZIMINING METODOLOGIK ASOSLARI VA ULARNING TAHLILYI IMKONIYATLARI	217
<i>Atayev Jaxongir Erkinovich</i>	
KICHIK BIZNES INVESTITSION KREDITLARINI TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLIYALASHTIRISH.....	221
<i>M.O.Yuldoshova</i>	
HUDUDNING "YASHIL IQTISODIYOT" ASOSIDA RIVOJLANISHINI TADQIQ ETISH: KO'RSATKICHLAR TIZIMI VA BAHOLASH USULLARI	226
<i>Shomirzayev Abdug'affor Abdujabbor o'g'li</i>	
O'ZBEKISTONDA SUV XO'JALIGI TIZIMIDAGI QAYTA TIKLANUVCHI HAVZALAR	231
<i>To'rayev Rasul Nortojiyevich, Seytov Aybek Jumabayevich, Uteuliyev Niyatbay Uteuliyevich, Haydarova Roziya Davronovna</i>	
KORXONALAR IQTISODIY BARQARORLIGINING NAZARIY MODELLARI VA SINERGETIK YONDASHUV ASOSIDA BAHOLASH MEKANIZMLARI	236
<i>Iminova Nargizaxon Akramovna</i>	
TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA SIYOSATI VA QIMMATLI QOG'OZLAR PORTFELINI BOSHQARISH STRATEGIYALARI	241
<i>Abduvaliyev Sanjar Abdurahmonovich</i>	
PAHTA VA MEVA-SABZAVOT YETISHTIRUVCHI FERMERLARDA TAVAKKALCHILIK XULQ-ATVORINING QIYOSIY TAHLILI: ISTIQBOL NAZARIYASI ASOSIDA.....	249
<i>Tadjiyev Abdusame Abduhamidovich</i>	
ФОРМИРОВАНИЕ МАРКЕТИНГОВОЙ СТРАТЕГИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ.....	253
<i>Алиев Абдулазиз Исмаилович, Кахрамонова Азиза Шухрат кизи</i>	
QQS TIZIMI SAMARADORLIGINI XALQARO INDIKATORLAR ASOSIDA BAHOLASH	259
<i>Eshkarayev Bobir Chariyevich</i>	
QISHLOQ XO'JALIGIDA OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING INNOVATSION USULLARI	265
<i>Tadjimirzayev Anvar Abduvoxiidovich, Batirova Raxima Abdujabborovna</i>	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKINI BOSHQARISH MEKANIZMINING AMALIY TAHLILLARI.....	273
<i>Hamroyev Sherzod Axtamovich</i>	
ПРОГНОЗИРОВАНИЕ ПОТРЕБИТЕЛЬСКОГО СПРОСА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ В РОЗНИЧНОЙ ТОРГОВЛЕ УЗБЕКИСТАНА.....	280
<i>Тен Марина Владимировна</i>	
O'ZBEKISTON SANOATIDA MAHALLIYLASHTIRISH DASTURLARINING IMPORT O'RNINI BOSISHDAGI SAMARADORLIGI TAHLILI	287
<i>Sobitova Ra'no Solidjonovna</i>	

NEFT-GAZ LOYIHALARIDA DAVLAT VA INVESTOR MANFAATLARINI MUVOFIQLASHTIRISHNING FISKAL-BOJXONA MEXANIZMLARI.....	290
Mansurov Obid Zaynidinovich	
QURILISH KORXONALARI FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH INSTRUMENTLARI	296
Yahyoyev To'liqin Ismatulla o'g'li	
QASHQADARYO VILOYATIDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA TRANSPORT INFRATUZILMASINING TA'SIRI.....	300
Jahongir Ruziboyevich Qosimov, Narzullayeva Charos	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA KREDIT PORTFELINING SEKTORLAR KESIMIDAGI RISKLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	306
Norova Nozima Nabiyeвна	
AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARIDA BREND STRATEGIYASINI BOSHQARISHNING ZAMONAVIY MODELLARI.....	312
Boboyev L Kadruxja Djuraxodjayeвich	
HUDDUD EKSPORT SALOHİYATINI STATISTIK TADQIQ ETISHDA RCA INDEKSIDAN FOYDALANISH.....	318
Xurramov Ramazon Allayor o'g'li	
СОВРЕМЕННЫЕ КОНЦЕПЦИИ И ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ БРЕНДОВ В АВТОМОБИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ	325
Бобоев Л Кадрухжа Джураходжаевич	
HUDDUDLARDA UY-JOY QURILISHI JARAYONINI TASHKIL ETISHNING QONUNIYATLARI VA TAMOYILLARI.....	331
Usmanov Mirumar Abdulla o'g'li	
OYNALI FASAD TIZIMLARINI MONTAJ QILISHNING ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARI	339
Inamov Boxodir Nizamovich, Ozodxo'jayev G'aybulla Sherzodxo'ja o'g'li	
KLASSIK SHIFRLASH ALGORITMLARINING XUSUSIYATLARINI NEYRON TARMOQ ORQALI O'RGANISH.....	344
Davlatov Mirzo-Ulug'bek Bobir o'g'li, Allanov Orif Menglimuratovich, Turdibekov Baxtiyor Baxodir o'gli	
АЛГОРИТМ АДАПТАЦИИ ПАРАМЕТРОВ СИСТЕМ ИДЕНТИФИКАЦИИ ДИНАМИЧЕСКИХ ОБЪЕКТОВ.....	350
Сидиков Исамиддин Хакимович, Алимова Гулчехра Рахимжоновна, Ибрагимов Беговот Шералиевич	
ELEKTRON HUKUMATNING BARQAROR RIVOJLANISHI: QOZOG'ISTON VA O'ZBEKISTON TAJRIBASINING QIYOSIY TAHLILI.....	355
Umarova Durdona Abdumannabovna	
UY-JOY FONDI BOSHQARUVINING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	360
Aminova Naima Umar qizi	
RAQAMLI IQTISODIYOT RIVOJI VA UNI TARTIBGA SOLISHDA MUVOZANATLI REGULYATIV SIYOSAT YURITISH.....	365
Davlatov Ulug'bek Baxodirovich	
HUDDUDIY SANOAT ISHLAB CHIQRISHNI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI	370
Avliyaqulov Xudoyberdi	
O'ZBEKISTONDA AHOLINI UY-JOY BILAN TA'MINLASH DASTURLARIDA MAVJUD MUAMMOLAR.....	374
Xannarov Komiljon Karimovich	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATINING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH VA DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINI MOTIVATSIYALASHGA OID TEXNOLOGIYALAR.....	380
Bekmurodov Navruz Ergashevich	

FORECASTING AND PROMISING DIRECTIONS OF INNOVATIVE INDUSTRIAL AND INVESTMENT DEVELOPMENT IN THE KASHKADARYA REGION.....	393
Sattorov Shohruh	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИСПЫТАТЕЛЬНЫХ ЛАБОРАТОРИЙ НА ОСНОВЕ РАСШИРЕННОЙ РИСК-ОРИЕНТИРОВАННОЙ МОДЕЛИ С ВЕСОВЫМИ КОЭФФИЦИЕНТАМИ.....	400
Загидуллина Карина Рафаиловна	
РОЛЬ ФИНАНСОВОЙ ГРАМОТНОСТИ В РАЗВИТИИ ЖЕНСКОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА.....	405
Viktoriya Kan	
HUDUDLARDA SANOAT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQRISH JARAYONLARINI STATISTIK BAHOLASH.....	410
Nizomov Maxmud Minovarovich	
ЭФФЕКТИВНОСТЬ И ПРАКТИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ МЕТОДОЛОГИИ SWOT-АНАЛИЗА ПРИ ФОРМИРОВАНИИ КОРПОРАТИВНОЙ СТРАТЕГИИ.....	414
Махмудов Суннатжон Абдужаббор ўғли	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI BOSHQARUVI STRATEGIYALARINI SAMARALI TASHKIL ETISH.....	419
Ubaydullayev Muhammadjon Abdusamad o'g'li	
TRANSFORMATSION YETAKCHILIK VA XODIMLARNING INNOVATSION XULQ-ATVORI: KORPORATIV TASHKILOTLARDA EMPIRIK TADQIQOT.....	423
Alimov Bobirjon	
EKSPORTBOP QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI QIYMAT ZANJIRIDA LOGISTIKA XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	432
Toxirov Shodibek Jo'ra o'g'li, G.M.Abdulxayeva	
ELEKTRON SAVDODA YASHIRIN IQTISODIY FAOLIYATNI QISQARTIRISHDA MOLIVAVIY NAZORAT MEKANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH.....	437
Iskandarova Munisa Hasan qizi	
MAMLAKAT INNOVATSION FAOLLIGIGA TA'SIR ETUVCHI ASOSIY OMILLARNING NAZARIY VA USLUBIY TAHLILI.....	441
Azimov Bobir Fattohevich	
O'ZBEKISTON MAHALLIY BUDJETLARINING O'ZIGA XOSLIGI VA UNING DAROMAD MANBALARINI KUCHAYTIRISH MEKANIZMINING ROLINI OSHIRISH MASALALARI.....	445
Safarmurodova Marjona To'raqulovna	
DAVLAT OLIY TA'LIM MUASSALARIDA MOLIVAVIY MUSTAQILLIK SHAROITIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI TA'MINLASH VOSITALARI.....	450
Adizov Bobir Baxtiyorovich	
SIRKULAR IQTISODIYOT SOHASIDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARNI O'ZBEKISTON SHAROITIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	457
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA ETNOTURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI VA UNING IJTIMOY-IQTISODIY AHAMIYATI.....	462
Kunnazarova Orazhan	
YANGI O'ZBEKISTON SHAROITIDA INVESTITSION FAOLLIK MEKANIZMI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING NAZARIY JIHATLARI.....	468
Asadova Shaxzoda Zabikhillo qizi	
MINTAQA IMIJI VA INVESTITSIYA OQIMLARI O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK (XORAZM VILOYATI MISOLIDA).....	472
Ibodullayev Dilshod Ibragimovich	
INSON KAPITALI BARQAROR RIVOJLANISH MANBAI SIFATIDA.....	480
Alimova Oydin Baxtiyorovna	

STUDYING THE FACTORS INFLUENCING INNOVATIVE APPROACHES TO REGIONAL EXPORT EFFICIENCY	486
Qurbanov Feruz Baxramovich	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIGA XORIJIY INVESTITSİYALAR JALB ETISH MEKANIZMLARI	491
Xakimov Akbar Anvarovich	
XORIJIY DAVLATLARDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB QUVVATLASHNING ILG'OR TAJRIBALARI VA ULARNI MAMLAKATIMIZDA QO'LLASH XUSUSIYATLARI	496
Rajapov Xayrulla Bekdurdiyevich, Atabayeva Mexribon Atabayevna	
ENHANCING LIQUIDITY MANAGEMENT EFFICIENCY IN JOINT-STOCK COMPANIES USING THE GEOMETRIC BROWNIAN MOTION (GBM) MODEL.....	503
Kurbonov Xayrilla	
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ НАЛОГОВОЙ СИСТЕМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	508
Тажибаева Кызларгул Ажиниязовна	
YOSHLAR BANDLIGI VA JINOYATCHILIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIKNI TAHLIL QILISH (O'ZBEKISTON MISOLIDA).....	514
Xusniddinova Gulnoza Ulug'bek qizi	
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ: МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ	520
Зарекеев Ажинияз Абатович	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ МЕХАНИЗМОВ РАЗВИТИЯ МАЛОГО И СРЕДНЕГО БИЗНЕСА В БУХАРСКОЙ ОБЛАСТИ	527
Некова Фатима Борисовна	
DAVLAT INVESTITSIYA SIYOSATINI MODERNIZATSIYA QILISH VA LOYIHALAR SAMARADORLIGINI BAHOLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	533
Kenjaev Ikrom Ergashboevich	
BARQAROR IQTISODIY RIVOJLANISHDA YASHIL INVESTITSİYALARNING XALQARO AHAMIYATI.....	536
Siddikov Anvarbek Mamasoliyevich	
“SANOAT 5.0 VA BIZNES JARAYONLARINI BOSHQARISHDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI”	540
Lutpidinov Shuxrat Zakirdjanovich	
REINVENTING MANAGEMENT SYSTEMS TO DRIVE EFFICIENCY IN INDUSTRIAL ENTERPRISES.....	545
Kodirov Bekzod Khomidjonovich	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN MOLIVAVIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISH SHAKLLARI.....	549
Primova Dilafuz To'liqinova	
TO'QIMACHILIK SANOATINING MILLIY IQTISODIYOTDA TUTGAN O'RNI, O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ILMIY-NAZARIY ASOSLARI	556
Shoyimov Adiz Sadredinovich	
ISHLAB CHIQARISH KLASTERLARINING HUDUDIY INNOVATSION RIVOJLANISHGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	564
Turaeva Nargiza Rustamovna	
SAMARQAND VILOYATIDAGI HUDUDIY OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA RESURS SALOHİYATINI INTEGRATSİYALASHGAN BAHOLASH METODLARI TAHLILI.....	570
Meliboyev Ibrohim	
VIDEO-ANALITIKA ASOSIDA YONG'IN XAVFSIZLIK TIZIMLARINI AVTOMATLASHTIRISHNING TAKOMILLASHTIRILGAN YONDASHUVLARI	575
Shermuhhammad Mo'minov, Tojimirzayeva Xayrixon Abdushukur qizi	

DEVELOPMENT OF «GREEN» AGRICULTURAL SERVICES IN THE CONTEXT OF THE DIGITAL ECONOMY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN	580
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich	
NAMANGAN VILOYATIDA XIZMAT KO'RSATISH SOHALARINING HUDUDIIY IXTISOSLASHUV DARAJASI	586
Tohirov Jahongir Muzaffar o'g'li	
ELEKTR TA'MINOTIDAGI UZILISHLAR TUFAYLI YUZAGA KELADIGAN BEVOSITA VA BILVOSITA IQTISODIY YO'QOTISHLARNI HISOBLASH METODOLOGIYASI.....	593
Oltiboyeva Feruza Ulug'bek qizi	
QISHLOQ XO'JALIGIDA INNOVATSION TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI VA UNING IQTISODIY SAMARADORLIGI.....	598
Matrasulov Baxodir Erbutayevich	
ЦИФРОВАЯ ТРАНСФОРМАЦИЯ НАЛОГОВОГО АДМИНИСТРИРОВАНИЯ 3.0: ПЕРЕХОД К ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫМ НАЛОГОВЫМ СИСТЕМАМ В УЗБЕКИСТАНЕ И СТРАНАХ СНГ	604
Дамир Рустамович Абдулов	
KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIGA HUDUDIIY SALOHIIYAT TA'SIRINI BAHOLASH METODOLOGIYASI VA MAHALLIIY BOSHQARUV MEXANIZMLARINING INTEGRATSIYALASHGAN TAHLILI.....	609
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
AVTONOM ROBOTLASHGAN TIZIMLARNI RIVOJLANTIRISH UCHUN HARAkatNI QAYD ETISH MA'LUMOTLARIGA ASOSLANGAN RAQAMLI EGIZAK PLATFORMASI	614
Fazluddin Xusnuddinov Zuxruddin o'g'li, Jamshid Inoyatxodjayev Shuxratullayevich, Jasurxo'ja Xolxo'jayev Muxtor o'g'li	
HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING O'RNI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA.....	620
Jo'rayev Ilhomjon Kamolidinovich	
IPO O'TKAZISH BOSQICHLARI: XALQARO ILMIY ADABIYOTLAR ASOSIDAGI TAHLIL VA O'ZBEKISTON UCHUN XULOSALAR	626
Sabirova Nozima Normat qizi	
YASHIL OBLIGATSIYALAR BOZORINI RIVOJLANTIRISHNING XALQARO TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA AMALIYOTGA JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	630
Meliqo'ziyeva Dilrabo Muxitdin qizi	
A CROSS-SECTIONAL ANALYSIS OF GLOBALIZATION, EDUCATION, AND TECHNOLOGY'S IMPACT ON IQ LEVELS ACROSS 63 COUNTRIES WORLDWIDE	635
Bahodirova Durdonaxon Tolib kizi, Abdullaxonova Dinora Xursandbek qizi	
DAVLAT BOSHQARUVIDA INVESTITSIYALARNI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA ULARDAN FOYDALANISH YO'LLARI.....	641
Zavkiddinov Bobur Botirovich	
ANALYTICAL MODELING AND MATLAB-BASED SIMULATION OF A LINEAR ELECTROMAGNETIC ENERGY HARVESTER WITH A TOROIDAL MAGNETIC CORE	645
Abdullayev Mahmudjon Muhammedovich, Sobirov Shohjaxon G'anijon o'g'li	
JAHON NEFT-GAZ KOMPANIYALARINING MOLIIYAVIIY STRATEGIYALARI	655
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
MINTAQAVIIY TURIZM SOHASIDA MALAKALI KADRLAR TAYYORLASH KLASTERLARINI JORIY QILISH MEXANIZMLARI	662
Raxmatov Adxam Itolmasovich	
TIJORAT BANKLARIDA ZAMONAVIIY TO'LOV TIZIMLARINI JORIY ETISH BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR.....	670
Abdusamatov Mamayusup Qulmonovich	
INVESTITSIYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O'RNI	677
Pirmatova Farangiz Ma'rufjonovna	

АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ПОВЫШЕНИЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТИ АКТИВОВ КОММЕРЧЕСКИХ БАНКОВ	681
Г. Ч. Джавлиев	
TABIYIY POLIMER ASOSIDA ISHLAB CHIQILGAN BIO-MEMBRANALAR YORDAMIDA ICHIMLIK SUVINI TOZALASHNING ENERGIYA TEJAMKOR USULLARINI YARATISH	685
Ayubova Indiraxon Xamidovna, Ungarova Sohiba Isomiddinovna	
SSIQLIKAKKUMULYATORIDA FAZAVIY O'ZGARUVCHI MATERIALNI HISOBLASH GIDRODINAMIKASI USULLARIDAN FOYDALANIB MODELLASHTIRISH ORQALI TADQIQ QILISH	694
Mirzayev Mirfaz Salimovich, Hikmatov Behzod Amonovich, Sharifova Madina Sherali qizi	
BEVOSITA VA BILVOSITA SOLIQQA TORTISHNI EVOLYUTSION SHAKLLANISHINING NAZARIY VA HUQUQIY TAKOMILLASHUVI	700
Qodirov Bahodir Qudratovich	
A NEW VOCATIONAL PERSONALITY THEORY IN THE CHINESE CULTURAL CONTEXT: THEORETICAL CONSTRUCTION OF THE WBCP TEN-DIMENSIONAL MODEL	705
Wang Biao	
MINTAQA TURIZM SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH OMILLARI KONTSEPTSIYASI.....	715
Q.A. Musaxanov	
O'ZBEKISTON HUDUDLARIDA SANOAT KLASTERLARI RIVOJLANISHINING TO'GRIDAN-TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALAR OQIMIGA TA'SIRI VA EMPIRIK TAHLILI.....	719
Ollokulova Feruza Mansurovna, Noraliyeva Gavhar Murodkulovna	
KAOLIN RUDALARINI BOYITISHNING SAMARALI USULLARINI ILMIY ASOSDA TADQIQ ETISH	724
Ro'ziyev Ulug'bek Mamarasulovich, Xojiyeva Muxlisa Obid qizi, Saidaxmedov Aktam Abdisamiyevich	
АНАЛИЗ ТЕКУЩЕГО СОСТОЯНИЯ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ НОВЫХ МЕТОДОВ	731
Зафарбек О. Каюмов	
INVESTITSİYALARNI OSHIRISH ASOSIDA OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI	737
Abdurasulov Sardor To'liqin o'g'li	
MAHALLIY BUDJET XARAJATLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI	745
Murabdullayev Abdulatif Baxtiyor o'g'li	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SPORT TASHKILOTLARINING YANGI BIZNES MODELLARINI ISHLAB CHIQISH	749
G'ulamov Musurmon Sayfulla o'g'li	
MAJOR TRENDS AND THE DEVELOPMENT OF NEW INSURANCE PRODUCTS OFFERED BY COMMERCIAL BANKS	753
Rasulova Parizod Shuhrat qizi	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA RISK BOSHQARUVINING O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	757
Jaloldinov Abdurahmon Olimovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI	761
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
RAQAMLI MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA SOTISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	767
Abduxalilova Laylo Tuxtasinovna	
OPPORTUNITIES AND CHALLENGES OF STARTUP LAUNCHING IN UZBEKISTAN	774
Usmonkhujayeva Nigina G'ofur qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY ISTIQBOLLARI VA BOSHQARUV YONDASHUVLARI	779
Umarova Nilufar Abdulkaxor qizi	

KANADANING IJTIMOYIY SUG'URTA TIZIMI	783
Javliyev Nuriddin Bektemir o'g'li	
INNOVATSION MARKETING KONSEPSIYASIGA O'TISH ORQALI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI BAHOLASH VA MODELLASHTIRISH	787
Bobomurodov Qayimjon Homidovich	
HUDUDLARDA SPORT TURIZMI SOHASIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINI SAMARALI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARI	793
Kalandarov Jalol Abdujalilovich	
AGROKLASTERLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING EKONOMETRIK MODELLARI	799
O'rinboev Ulug'bek Otabekovich	
DAVLAT KORXONALARINING MOLIVAVIY FAOLIYATIGA NAZARIY YONDASHUV	808
Fayziyeva Nilufar Shuhrat qizi	
FARG'ONA VILOYATINING INDUSTRIAL RIVOJLANISHI	813
Davlyatova Gulnora Muxammadjonovna	
QURILISH SANOATI KORXONALARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ULARNI EKOLOGIK BOSHQARISH TAMOYILLARI	823
Xolov Xamza Tojiddinovich	
MINTAQAVIY INNOVATSION TIZIM SHAROITIDA OZIY-OVQAT SANOATI KORXONALARINING INNOVATSION SALOHİYATINI BOSHQARISH MEXANIZMLARINI MODELLASHTIRISH	831
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich	
KREDITORLIK QARZLARI HISOBINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	839
Ochilov Farhodjon Shavkatjon o'g'li, Nazarova Ozoda Vahobovna	
TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSION KREDITLASH AMALIYOTI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	844
Nazarov Aziz Avazovich	

TIJORAT BANKLARIDA INVESTITSION KREDITLASH AMALIYOTI RIVOJLANISH TENDENSIYALARI

Nazarov Aziz Avazovich

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada tijorat banklarida investitsion kreditlash amaliyotining zamonaviy holati, uning iqtisodiyotni rivojlantirishdagi ahamiyati hamda rivojlanish tendensiyalari tahlil qilingan. Shuningdek, investitsiya loyihalarini moliyalashtirishda banklarning roli, kreditlash mexanizmlarini takomillashtirish yo'nalishlari va xalqaro tajriba asosida mavjud muammolar hamda ularni bartaraf etish imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, asosiy kapitalga investitsiyalarda bank kreditlari va qarz mablag'lari ulushiga ta'sir etuvchi Turonbank ko'rsatkichlari bo'yicha ARDL-ECM modeli keltirilgan.

Kalit so'zlar: tijorat banklari, investitsiya loyihalari, kreditlash, samaradorlik, kredit riski, moliyalashtirish, sindikatlashgan kreditlar.

Abstract. This article analyzes the current state of investment lending practices in commercial banks, their importance in economic development, and the main development trends. In addition, the role of banks in financing investment projects, directions for improving lending mechanisms, as well as existing challenges and opportunities for overcoming them based on international experience are examined. According to the research results, an ARDL-ECM model based on the indicators of Turonbank is presented, reflecting the impact of bank loans and borrowed funds on the share of investments in fixed capital.

Keywords: commercial banks, investment projects, lending, efficiency, credit risk, financing, syndicated loans.

Аннотация. В данной статье проанализированы современное состояние инвестиционного кредитования в коммерческих банках, его значение для развития экономики, а также основные тенденции развития. Кроме того, рассмотрены роль банков в финансировании инвестиционных проектов, направления совершенствования механизмов кредитования, а также существующие проблемы и возможности их решения на основе международного опыта. По результатам исследования представлена модель ARDL-ECM по показателям Turonbank, отражающая влияние банковских кредитов и заемных средств на долю инвестиций в основной капитал.

Ключевые слова: коммерческие банки, инвестиционные проекты, кредитование, эффективность, кредитный риск, финансирование, синдицированные кредиты.

KIRISH

Tijorat banklari faoliyatida investitsion kreditlash va uning o'ziga xos xususiyatlari iqtisodiyotdagi investitsiyalarning rivojlanishiga ta'siri bilan ajralib turadi. Iqtisodiyotda asosiy kapitalga kiritiladigan investitsiyalarda bank kreditlari va boshqa qarz mablag'lari ham sezilarli ahamiyatga ega ekanligini qayd etish lozim. Iqtisodiy o'sishni ta'minlashda banklar iqtisodiyot tarmoqlarining "qon tomirlari" vazifasini bajarishi bilan muhim o'rin egallaydi.

Tijorat banklarida investitsion loyihalarni kreditlash amaliyoti aktivlarni diversifikatsiya qilish nuqtai nazaridan ham muhim hisoblanadi. Banklar aktivlarning yuqori riskka tortilishining oldini olish va aktivlarni samarali joylashtirishda investitsion faoliyatga alohida e'tibor qaratadi. Shu bois banklar investitsion kreditlash jarayonida faqat iqtisodiyotni kreditlovchi institut sifatida emas, balki biznes jarayonlarining moliyaviy jihatdan manfaatdor ishtirokchisi sifatida faoliyat yuritishi maqsadga muvofiqdir.

Banklar tomonidan investitsion kreditlash jarayonlarini rivojlantirish orqali aktivlarning risklilik darajasini muvozanatlashtirish imkoniyati yuzaga keladi. Bizning fikrimizcha, investitsion loyihalarni kreditlashda ularni

moliyalashtirish bosqichiga o'tkazishda baholashning standartlashtirilgan va nostandart shakllarini ishlab chiqish hamda amaliyotga joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Iqtisodiyotda asosiy kapital va uning samarali faoliyat yuritishida investitsiyalarning roli muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa banklarning investitsion loyihalarni kreditlash va moliyalashtirishdagi roliga bo'lgan ehtiyojni yanada oshiradi. Shu nuqtai nazardan, banklarning moliyaviy faoliyati davomida iqtisodiyotni pul mablag'lari bilan ta'minlash tendensiyalarini tahlil qilish va undan kelib chiqadigan xulosalarni shakllantirish muhim hisoblanadi. Bu borada ayrim xorijiy olimlarning ilmiy tadqiqotlari asosida ishlab chiqilgan xulosalarni tizimlashtirish maqsadga muvofiqdir.

James Durham o'zining ilmiy maqolasida to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar iqtisodiy o'sishni rag'batlantiradimi yoki yo'qmi, degan savolga javob izlagan. U investitsiyalarni ikki yo'nalishda tahlil qiladi: birinchidan, xalqaro moliya bozorlaridan qimmatli qog'ozlar orqali jalb qilinadigan mablag'lar, ikkinchidan esa xorijiy banklar tomonidan taqdim etiladigan qarz mablag'lari. Uning xulosasiga ko'ra, nafaqat xorijiy kapital hajmi, balki moliyaviy tizimning rivojlanganlik darajasi ham muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, portfel va xorijiy investitsiyalar har doim ham iqtisodiy o'sishni ta'minlamasligi qayd etilgan. Bu esa banklar faoliyatida aktivlar hajmining ortishi emas, balki ularni samarali joylashtirish orqali investitsion daromadlarni oshirish muhimligini ko'rsatadi.

Khash-Erdene Ganbat va boshqa mualliflar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda banklarning "yashil kreditlar" ajratishi hamda ularning iqtisodiyotni transformatsiya qilishdagi roli yoritilgan. Tadqiqotchilar banklar loyiha moliyalashtirish (project finance) orqali barqaror va ekologik iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlash bilan bir qatorda foyda olish imkoniyatiga ega ekanligini asoslab berganlar. Mualliflarning fikricha, banklar loyiha kreditlash asosida "yashil iqtisodiyot"ni moliyalashtirish jarayonida an'anaviy kreditlash modelidan investitsion-hamkorlik modeliga o'tishi mumkin. Bu esa bank daromadlarini foiz daromadlari bilan cheklanib qolmasdan, investitsion va komission daromadlar hisobiga diversifikatsiya qilish hamda uzoq muddatli barqaror foyda olish imkonini beradi.

Shunday qilib, banklarning kreditlash siyosati iqtisodiyotdagi loyihalarning tizimli rivojlanishi uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi. Bu borada kreditlash hajmidan ko'ra, mablag'larning qanday joylashtirilishi va qaysi ustuvor yo'nalishlarga yo'naltirilishi muhim ahamiyat kasb etadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda investitsiya loyihalari, ularni moliyalashtirish usullari va banklarda ushbu jarayonlarning ahamiyati hamda ularga ta'sir etuvchi omillarning joriy holati tahlil qilindi. Shuningdek, bugungi kunda investitsiya loyihalarini rivojlantirish tendensiyalarini aniqlashga alohida e'tibor qaratildi.

Tahlil jarayonida ekonometrik modellash, hujjatli tahlil, taqqoslash, ekspert baholash, induksiya va deduksiya, shuningdek tizimli tahlil usullaridan foydalanildi. Mazkur metodlar investitsion kreditlash amaliyotining samaradorligini baholash, banklar faoliyatidagi ustuvor yo'nalishlarni aniqlash va mavjud muammolarni o'rganish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Turonbankning 2015–2025-yillardagi moliyaviy ko'rsatkichlarining iqtisodiyotda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarga ta'sirini tahlil qilishga harakat qilamiz. Shu orqali bankning investitsion loyihalarni moliyalashtirishdagi rolini aniqlash va baholashga qaratilgan tahlillarni amalga oshirishga e'tibor qaratamiz. Bu esa banklarning iqtisodiyotni kreditlashdagi rolini yanada kengroq tushuntirish va undan kelib chiqadigan ilmiy xulosalarni shakllantirish uchun zarur sharoit yaratadi.

1-jadval. Turonbankning 2015–2025-yillar kesimidagi ko'rsatkichlari bo'yicha stasionarlik Dickey-Fuller testi

Ko'rsatkich	Belgisi	t-stat	p-value	Xulosa
Riskka tortilgan aktivlar	I_rwa	-2.848	0.0518	I(0)*
Yuqori likvidli aktivlar	I_hla	-4.861	0.000	I(0)
Daromad keltiruvchi aktivlar	I_jea	-4.974	0.000	I(0)
Investitsiyalar	I_inv	0.539	0.986	I(1)
Uzoq muddatli kreditlar	I_ltc	-6.028	0.000	I(0)
Qisqa muddatli kreditlar	I_stc	-0.632	0.864	I(1)

Chakana kreditlar	I_ret	-1.839	0.361	I(1)
Muammoli kreditlar (NPL)	I_npl	-0.737	0.837	I(1)
Asosiy kapitalga investitsiyalarda bank kreditlari va qarz mablag'lari ulushi	I_bank	-0.259	0.931	I(1)
Asosiy kapitalga investitsiyalarda chet el investitsiyalari va kreditlari ulushi	I_foreign	-0.583	0.875	I(1)

1-jadvalda keltirilgan ma'lumotlarda bank ko'rsatkichlari bilan bir qatorda iqtisodiyotda asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarda banklarning ulushi omillarining stasionarlik test natijalari ko'rib chiqildi. Mazkur ko'rsatkichlardan foydalanib, keyingi bosqichda ARDL-ECM modelini shakllantirishga alohida e'tibor qaratiladi.

Dastlab, asosiy kapitalga investitsiyalarda bank kreditlari va qarz mablag'lari ulushiga ta'sir etuvchi bank ko'rsatkichlari tendensiyalari tahlil qilinadi. Bu borada bank aktivlari, investitsiyalar hajmi, uzoq va qisqa muddatli kreditlar, shuningdek, muammoli kreditlar dinamikasi asosiy omillar sifatida baholanadi.

2-jadvalda bank aktivlari va investitsiyalar tarkibining asosiy kapitalni kreditlash amaliyotiga ta'siri aks ettirilgan bo'lib, u banklarning investitsion kreditlashdagi roli va kredit portfeli tuzilmasining iqtisodiyotdagi investitsion jarayonlarga qanday ta'sir ko'rsatishini ko'rsatib beradi (2-jadval).

2-jadval. Asosiy kapitalga investitsiyalarda bank kreditlari va qarz mablag'lari ulushiga Turonbank ko'rsatkichlari ta'sir etuvchi omillar ARDL-ECM modeli

D.I_bank	Coefficient	Std. err.	t	P>t	95% ishonch oralig'i
ADJ					
I_bank L1	-0.106319	0.045393	-2.34	0.022	-0.1969238 ; -0.0157143
Uzoq muddatli omillar					
I_rwa	-0.0278173	0.1934655	-0.14	0.895	-0.6435109 ; 0.5878763
I_hla	0.3370907	0.3097429	1.09	0.356	-0.6486494 ; 1.322831
I_inv	-0.5895142	0.0549132	-10.74	0.002	-0.7642726 ; -0.4147558
Qisqa muddatli omillar					
D1.I_rwa	1.081932	0.2997817	3.61	0.037	0.1278929 ; 2.035971
D1.I_inv	0.3841703	0.1382813	2.78	0.069	-0.0559025 ; 0.8242431
_cons	2.904271	1.103835	2.63	0.078	-0.6086262 ; 6.417168

Qo'shimcha ko'rsatkichlar:

Ko'rsatkich	Qiyamat
Model	ARDL(1,1,0,1)
Kuzatuvlar soni	10
R-squared	0.9460
Adjusted R-squared	0.8381
Log likelihood	11.774162
Root MSE	0.1361

2-jadvalda asosiy kapitalga investitsiyalarda bank kreditlari va qarz mablag'lari ulushiga Turonbank ko'rsatkichlari ta'sir etuvchi omillar bo'yicha ARDL-ECM modeli keltirilgan. Unga ko'ra, tanlangan ko'rsatkichlar va bog'liq o'zgaruvchi o'rtasida uzoq muddatli muvozanat mavjudligini ko'rish mumkin.

Uzoq muddatli davrda bank ko'rsatkichlarining asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarga ta'siri investitsion faoliyat nuqtai nazaridan o'zaro bog'liqligini namoyon etadi. Bunda bankning aktivlari statistik jihatdan ahamiyatli ta'sirga ega emasligi aniqlangan. Shu bilan birga, bank investitsiyalari hajmi milliy iqtisodiyotdagi asosiy kapitalga kiritilayotgan investitsiyalar bilan teskari proporsional ravishda rivojlanayotgani kuzatiladi. Bu esa bank tomonidan iqtisodiyotning ustuvor yo'nalishlarini moliyalashtirishda yanada faolroq ishtirok etish zarurligini ko'rsatadi.

Qisqa muddatli davrda esa riskka tortilgan aktivlarning ortishi asosiy kapitalga yo'naltiriladigan investitsiyalar hajmini oshirishga xizmat qilmoqda. Bu bankning milliy iqtisodiyotga kredit ajratishda riskka moyillik darajasi yuqoriligini ifodalaydi. Shuningdek, bank investitsiyalarining ham asosiy kapitalga investitsiyalar kiritishda ijobiy ta'sir ko'rsatayotganini qayd etish lozim.

Fikrimizcha, qisqa muddatli davrda bank tomonidan asosiy kapitalga yo'naltiriladigan investitsiyalar hajmini oshirish uchun qulay shart-sharoitlar yaratilmoqda. Biroq uzoq muddatli davrda ushbu ta'sirning qisqarib borishi kuzatiladi. Shu nuqtai nazardan, banklarning qisqa muddatli davrda riskka moyilligi ortib borayotgan bo'lsa-da, uzoq muddatli istiqbolda uning ta'siri unchalik sezilarli emasligini ta'kidlash mumkin.

Mazkur tadqiqotni davom ettirgan holda, bank kreditlarining ta'sirini ko'rib chiqishga e'tibor qaratiladi. 3-jadvalda keltirilgan model natijalari statistik jihatdan ahamiyatli emasligini ko'rsatmoqda. Bu esa bank kreditlari va investitsiyalar o'rtasida uzoq muddatli muvozanat aniqlanmaganligini anglatadi. Shu bilan birga, banklarning iqtisodiyotdagi investitsiyalar hajmida kreditlash amaliyoti qisqa muddatli davrda ijobiy munosabatni ifodalayotgani kuzatiladi. Bu esa banklar korxonalarining asosiy kapitalini rivojlantirishda investitsion mablag'lar bilan emas, ko'proq aylanma kapitalni moliyalashtirish orqali ishtirok etayotganligini ko'rsatadi.

Shuningdek, banklar iqtisodiyot tarmoqlarida qisqa muddatli davrda investitsiyalash manbai bo'lish bilan birga, korxonalar likvidligini ta'minlashga qaratilgan kreditlash siyosatini amalga oshirayotganligini ham namoyon etadi (3-jadval).

3-jadval. Asosiy kapitalga investitsiyalarda bank kreditlari va qarz mablag'lari ulushiga Turonbank kredit portfeli ko'rsatkichlari ta'sir etuvchi omillar bo'yicha ARDL-ECM modeli

Ko'rsatkichlar	Koeffitsiyent	Std. err.	t	P>t	95% ishonch oralig'i
ADJ I_bank L1	-0.3947445	0.2607903	-1.51	0.205	-1.118814 ; 0.3293254
Uzoq muddatli I_ltc	0.3543008	0.6754721	0.52	0.628	-1.52111 ; 2.229712
Uzoq muddatli I_stc	-1.142124	0.6984484	-1.64	0.177	-3.081328 ; 0.7970794
Uzoq muddatli I_npl	-0.0321288	0.4293027	-0.07	0.944	-1.224064 ; 1.159807
Qisqa muddatli D1.I_stc	0.3692688	0.1868707	1.98	0.119	-0.1495674 ; 0.8881051
_cons	1.95957	1.225128	1.60	0.185	-1.441929 ; 5.361069

Model ko'rsatkichlari: R-squared = 0.7140; Adjusted R-squared = 0.3565; Root MSE = 0.2714; kuzatuvlar soni = 10.

Shunday qilib, bank tomonidan asosiy kapitalga investitsiyalarni moliyalashtirishda qisqa muddatli davrda sezilarli ta'sir mavjudligi kuzatiladi. Ushbu davrda banklar riskli aktivlarni joylashtirish va investitsiyalarni moliyalashtirishda riskka moyillik darajasini namoyon etmoqda.

Shuningdek, bankning korxonalar aylanma kapitalini moliyalashtirish orqali ularning likvidligini ta'minlashdagi roli ham ortib borayotganini qayd etish lozim. Bu esa kelgusida banklarda uzoq muddatli investitsion faoliyatni yanada rivojlantirish, investitsiya loyihalarini moliyalashtirish hajmini kengaytirish hamda iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlarini qo'llab-quvvatlash imkoniyatlarini oshirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Banklar uzoq muddatli kreditlar portfelini shakllantirishda investitsiya siyosatini yanada kengroq va chuqurroq mazmunda tahlil qilishlari zarur. Shu bois, banklarning investitsion loyihalarni moliyalashtirishda faqat kredit beruvchi sifatida emas, balki loyiha moliyalashtiruvchisi va boshqaruvchisi sifatida ham strategiyasini shakllantirishi muhim ahamiyat kasb etadi. Boshqacha aytganda, bankning investitsion faoliyati uchun shakllantirilgan aktivlari uzoq muddatli kreditlarga muqobil instrument sifatida namoyon bo'lmoqda.

Umumiy xulosa sifatida aytish mumkinki, banklarning investitsion faoliyati bevosita ularning kredit portfeli tarkibi va sifati bilan bog'liqdir. Bu esa banklarning iqtisodiyotda portfelni boshqaruvchi institut sifatida shakllanib borayotganini ko'rsatadi. Investitsiyalarni moliyalashtirishda banklardan tashqari boshqa manbalar ham rivojlanib borayotganini qayd etish mumkin. Shu bilan birga, banklar korxonalarining investitsiya loyihalarida sherik sifatida emas, balki ularning likvidligini ta'minlash va aylanma mablag'larini kreditlash amaliyotini keng rivojlantiruvchi institut sifatida faol ishtirok etmoqda.

Amaliy taklif sifatida banklarda investitsion loyihalarni baholashning zamonaviy va standartlashtirilgan mexanizmlarini joriy etish, loyiha risklarini boshqarish tizimini takomillashtirish hamda sindikatlashgan kreditlar va loyihaviy moliyalashtirish amaliyotini kengaytirish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Bundan tashqari, banklarning uzoq muddatli resurs bazasini mustahkamlash, investitsion aktivlar ulushini oshirish va iqtisodiyotning ustuvor tarmoqlariga yo'naltiriladigan moliyaviy resurslar hajmini kengaytirish zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Durham J. B. Foreign Portfolio Investment, Foreign Bank Lending, and Economic Growth. – 2003.
2. Ganbat K., Popova I., Potravnyy I. Impact Investment of Project Financing: Opportunity for Banks to Participate in Supporting Green Economy // Baltic Journal of Real Estate Economics and Construction Management. – 2016. – Vol. 4. – No. 1. – P. 69–83.

3. Scannella E. Bank Lending in Project Finance: The New Regulatory Capital Framework // International Journal of Economics and Finance. – 2013. – Vol. 5. – No. 1. – P. 218–234.
4. Finnerty J. D. Principles of Project Finance. – 2nd ed. – Academic Press, 2013.
5. World Bank Project Finance in Developing Countries. – Washington D.C., 1996.
6. Ozili P. K. Green Finance Research Around the World: A Review of Literature. – MPRA Paper No. 114899, 2022.
7. Pinto J. M. Project Finance in Europe. – European Investment Bank Working Paper, 2016.
8. Fernandez-Arias E. Effective Development Banking: Loans or Guarantees? – Agence Française de Développement, 2020.
9. Hüther M. The Importance of Long-Term Financing by Banks. – IW-Analysen No. 102, 2015.
10. World Bank Green Finance: A Bottom-Up Approach to Track Existing Flows. – Washington D.C., 2017.

muhandislik

& iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100